Remissvar från Föreningen för Klinisk mikrobiologi (FKM) rörande remiss SOU 2026:25, ”Ett smittskydd för framtiden”

Föreningen anser i stort att utredningen är väl genomförd och att slutbetänkandet berör och belyser många för Sveriges smittskyddsarbete kritiska punkter. Utredaren har gjort ett gott arbete. Stora delar av utredningen avhandlar ämnesområden som bara indirekt involverar Klinisk mikrobiologi som specialitet. Avsnitten om smittsamma sjukdomars klassificering är dock sådana där vår specialitet får anses vara central för att en korrekt, meningsfull och implementerbar nationell standard ska kunna utformas.

Som underlag för den systematiska revision och årliga uppdatering av smittsamma sjukdomars klassificering som föreslås i utredningen (sid 24, 82-83, 135-139) krävs god och uppdaterad kunskap om vilka diagnostikmetoder som används vid landets laboratorier. Likaså krävs detaljerad kunskap om styrkor och svagheter hos dessa metoder. Sådan expertkunskap finns i svensk sjukvård koncentrerad till specialiteten Klinisk mikrobiologi (vilken FKM representerar) samt till de kliniskt mikrobiologiska laboratorierna inom Sveriges regioner. För ytterligare fördjupad expertkunskap rörande diagnostiken av enskilda infektionssjukdomar finns sedan 2015, bland dessa, utsedda nationella referenslaboratorier (NRL). I NRL-uppdragen ingår utöver referensdiagnostik och tillhandahållande av referensmaterial också expertstöd också utveckling och samverkan, omvärldsbevakning och beredskap. Som regel bedriver NRL också forskning inom sitt expertområde.

Dessa 29 NRL samordnas organisatoriskt av Folkhälsomyndigheten (FoHM) inom Svenskt Laboratorienätverk inom Mikrobiologi (SLIM). Skapandet av SLIM har, tillsammans med den förändring i uppdrag som skett vid ombildandet av Smittskyddsinstitutet till FoHM, i hög grad utlokaliserat den diagnostiska expertkunskapen inom mikrobiologi till NRL:erna och till regionernas mikrobiologiska laboratorier. För att översyn av klassificering av smittsamma sjukdomar, och den årliga revisionen av densamma, ska kunna ske med uppdaterad mikrobiologisk expertis om aktuella smittämnen föreslår vi att SLIM i ett tidigt skede involveras i arbetet och att detta förtydligas i uppdraget till myndigheten (sid 24, 82-83, 135-139).

För Föreningen för Klinisk Mikrobiologi, genom

Oskar Ekelund, ordförande

21 augusti 2026